

**Wolność działalności
gospodarczej w polskiej
i niemieckiej kulturze
prawnej - perspektywa
komparystyczna. Freiheit
der wirtschaftlichen
Tätigkeiten in der
Polnischen und Deutschen
Rechtskultur - eine
rechtsvergleichende
Perspektive**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Wolność działalności gospodarczej, niezależnie od sposobu jej prawnego wyartykułowania, pełni doniosłą rolę w ramach ustrojów gospodarczych Polski oraz Niemiec. Na gruncie art. 20 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przypisuje się jej charakter zasady ustrojowej, która tworzy podstawę dla społecznej gospodarki rynkowej. Z innego punktu widzenia, wolność gospodarza stanowi zarazem prawo podmiotowe, którego treść sprowadza się do możliwości swobodnego oraz wolnego od ingerencji państwa uczestnictwa w życiu gospodarczym. W prawie niemieckim wolność gospodarza, choć nie została wyrażona wprost w Ustawie Zasadniczej Republiki Federalnej Niemiec, jest jednak wywodzona z innych konstytucyjnie gwarantowanych praw podstawowych. Przed wszystkim, wymienić w tym miejscu należy wolność wyboru zawodu, ochronę własności (w tym również własności przedsiębiorstwa), swobodę zrzeszania się, a także ogólną wolność działania.

Dla wymienionych wyżej obszarów prawnych, dyskusja na temat istoty wolności gospodarczej oraz dopuszczalnego zakresu jej ograniczania pozostaje niezmiennie aktualna. Jest to przede wszystkim konsekwencją dynamicznie rozwijających się nowych obszarów komercyjnej aktywności, jak również ciągłego kształtowania się nowych zagrożeń społecznych oraz cywilizacyjnych, które skutkują określonymi reakcjami ze strony ustawodawcy. W tym stanie rzeczy za potrzebne uznano opracowanie publikacji naukowej obejmującej wybrane zagadnienia prawne towarzyszące problematyce wolności gospodarczej w polskim oraz niemieckim porządku prawnym.

Monografia została podzielona na trzy merytoryczne części. W części pierwszej zaprezentowano analizy nawiązujące do istoty wolności gospodarczej w Polsce oraz Republice Federalnej Niemiec. We wskazanym bloku tematycznym znalazły się opracowania dotyczące wywodzonej z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej podstawy dla formułowania prawa podmiotowego przysługującego osobie podejmującej działalność gospodarczą, relacji w jakiej wolność gospodarcza pozostaje w stosunku do wolności zrzeszania się przedsiębiorców, jak również kwestii korzystania z konstytucyjnie zagwarantowanej wolności gospodarczej przez podmioty wyłączone z zakresu obowiązywania polskiej

ustawy Prawo przedsiębiorców. Z powyższymi rozważaniami korespondują cztery prace autorów niemieckich, poświęcone źródłom wolności działalności gospodarczej, z której korzystają podmioty prawa; konstytucyjnym podstawom gospodarczej wolności zrzeszania się oraz ochronie praw podstawowych w kontekście zadań państwa z zakresu ochrony klimatu. Uzupełnienie dla przedstawionych w tej części zagadnień stanowi opracowanie na temat zasady zrównoważonego rozwoju oraz znaczenia jakie może ona odegrać na płaszczyźnie niemieckiego prawa cywilnego.

W pierwszym z bloków tematycznych umieszczono również pracę zawierającą wprowadzenie historyczne dotyczące ewolucji podstaw prawnych wolności gospodarczej w Polsce w latach 1918–1989 oraz tekst na temat zasad opracowywania projektów aktów normatywnych z zakresu prawa gospodarczego.

Część druga książki została poświęcona aktualnym dylematom prawnym towarzyszącym ograniczaniu swobody działalności gospodarczej. Wśród przedstawionych w tym miejscu opracowań wymienić należy pracę na temat dopuszczalności wprowadzania w Polsce stosownych restrykcji aktami prawa miejscowego jednostek samorządu terytorialnego oraz pozostający z nim w merytorycznym związku szkic dotyczący ograniczeń działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych. W drugim bloku tematycznym umieszczono również opracowanie na temat regulowania wymogów transakcji bezgotówkowych w ujęciu komparatystycznym, tj. na tle rozwiązań przyjętych w polskim oraz niemieckim porządku prawnym. Na podstawie podobnego schematu skonstruowany został również drugi tekst na temat rynku finansowego, w którym z perspektywy niemieckich oraz polskich regulacji przedstawiono najważniejsze dylematy prawne towarzyszące kwestii obejmowania nadzorem finansowym rynku kryptowalut. W kolejnych pracach części drugiej publikacji zaprezentowano uwagi odnoszące się do ograniczeń działalności komercyjnej, jakie napotykają przedstawiciele wolnych zawodów. Do powyższego problemu nawiązano w tekstach dotyczących podejmowania tzw. innych zajęć zarobkowych przez adwokatów w Polsce oraz nietożsamej ze świadczeniem pomocy prawnej aktywności zawodowej adwokatów w Republice Federalnej Niemiec. Część drugą zamyka bardzo aktualne w obydwu krajach zagadnienie prawnej ochrony zwierząt, z którą muszą łączyć się ograniczenia takiej działalności gospodarczej, która posiada cechy hodowli przemysłowej.

W części trzeciej monografii ujęto wiele spostrzeżeń nawiązujących do problematyki tzw. regulacji covidowej. Cechę wspólną opracowań zawartych w ostatnim bloku tematycznym stanowią liczne wnioski odnoszące się do podłoża, zasięgu oraz legalności wprowadzanych w powyższym zakresie restrykcji. Do

specyfiki prawodawstwa polskiego odnoszą się teksty dotyczące ograniczeń wolności działalności gospodarczej w czasie epidemii wirusa SARS-CoV-2, kontroli przedsiębiorcy w warunkach epidemii oraz świadczenia usług hotelarskich w świetle rozwiązań prawnych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19. Regulacja niemiecka została przedstawiona w szkicu poświęconym środkom podjętym zarówno na szczeblu landowym, jak i na szczeblu ogólnokrajowym, które mając na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa ingerują w wolność gospodarczą.

Powyżej określone aspekty wolności działalności gospodarczej i ich charakterystyka nie wyczerpują całej problematyki zasygnalizowanej w tytule niniejszego opracowania. Wydaje się jednak, że mogą one stać się choćby przyczynkiem do dalszej dyskusji na temat modelu i kształtu ustroju gospodarczego współczesnego państwa członkowskiego Unii Europejskiej i funkcjonowania wolnej, społecznej, a zarazem efektywnej, innowacyjnej gospodarki.

Redaktorzy

[Przejdź do księgarni →](#)